

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hierakosophion

Demetrius <Pepagomenus>

Lvtetiae, 1612

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-12846

ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ ΟΡΝΕΩΝ,
ἢ κοπίης, ἢ χρωμάτων.

Περὶ Ζαγάνων.

ΖΑΓΑΝΟΣ ὀφείλει εἶναι μα-
κρὺ λαμνῶ. αἱ δυσωμῖαι αὐ-
τῶ πλατέαι. κοντὰ τὰ μηρία ἔ-
τὰ καλάμια τῶν ποδῶν αὐτῶ.
Ἐ δάκτυλοι αὐτῶ μακροί. ἡ οὐρὰ αὐτῶ ἀ-
πλωμισή, καὶ ὡς αὐτῶ παχισμική. ὁ σφόνδυλος
αὐτῶ μακρός. κεφάλιν μικρὸν ἢ πλατὺ. ἢ μί-
τη αὐτῶ λεπτή. χρώμα δὲ μαῦρον ἢ ἢ ξανθόν.
ἔχον ψιφίον λεπτὸν, τὸ κρείττον. τὸ γὰρ κόκκι-
νον ἢ κιχλάτον τὸ ψιφίον ἀδοκιμον. χαῦνῶ
γὰρ ὅστι τὸ ποιούτον ὀρνεον, ὡσπερ τὸ κτὶ πολὺ
μαῦρον, ἢ τὸ λιγρόμενον κατανόν, ἢ ἔ κιχλά-
τον. κακόγνωμοι γὰρ εἰσιν ἔ περὶ ταῦτα χρω-
ματα ἔχοντες, πλὴν δυνατοί. ὀφείλεις δὲ δι-

Hh ij

δόναι συχνότῳ πρὸς τοῦ ζαγαίου ἀγριο-
 πουλια ἢ τοι πεισέλια, τρυγόνια, καὶ ἕτερα ὀ-
 μοια. τοῦ δὲ πελαργίου, τοῦ γηπαύρου, τοῦ
 τζικνέαν, πλὴν αἰθγαν, ἔτι παῖτα, ὀφείλεις
 πάλιν ἵνα προσέχης αὐτὰ, ἵνα μηδὲν πολυ-
 δραβάλλης ὄρνεον ἔξ αὐτῶν. βλαβεραὶ γὰρ
 λέγονται αἱ σαρκὲς αὐτῶν. Ἡ ἀντολικοὶ δὲ ζα-
 γανοὶ κρείττονες τῶν δυσικῶν.

Περὶ πεϊτῶν.

Ο Γερίπτις ὀφείλει εἶναι κοντοπόδης, μακρο-
 δάκτυλος, μακρύλμυθος, μικροκέφαλος
 μεγαλόμιασος, μεγαλόσμος, φασόσητος, φαρ-
 δυροφθωνος. αἱ δυσωμῖαι αὐτῆς πλαταῖα. χρωμα
 δὲ τὸ μαύρον καὶ κασανόν κρείττον τῶν ἄλλων.
 κρείττονες δὲ πεῖται, Ἡ πολογιῶται, Ἡ ζα-
 γορλινοὶ καὶ Ἡ σενιμαχιῶται.

Περὶ φαλκωνίων.

ΤΑ φαλκωνία τὰ ἔξωπίασα κρείττονα, ὅτι
 ὀτὰ πωλόσθηφα. ὀφείλοισι δὲ εἶναι πικρὰ. αἱ
 δυσωμῖαι αὐτῶν πλαταῖα. μακρὰ καὶ ἐλαστά
 αὐτῶν. μακρὰ αἱ οὖραι αὐτῶν καὶ κοκκιωτά.

πλιώ ἵνα σὺν πυκνά τὰ κοκκία αὐτῶν ἵνα δὲ
 ἔχῃσι ἢ ἐπάνω εἰς πλιὸν ῥάχην κοκκία τέσσαρα.
 χρωμα δὲ τὸ μαῦρον ἢ ξανθόν, κρείττον. τὸ δὲ
 κόκκινον, ἀχρησίμευτον. κρείττονα δὲ Φαλκόνια
 τὰ θασαλονικαῖα ἢ τὰ πελαγονηκῆ.

Περὶ συκουρίων.

ΤΑ συκούρια τὰ μυλιωαῖα κρείττονα τῶν
 ἄλλων.

Περὶ ἱερακίων.

ΤΑ ἱεράκια ὀφείλοισιν εἶναι μακρύλαμνα.
 αἱ δυσμῖαι αὐτῶν πλαταῖαι. μικρὰ τὰ κε-
 φάλια αὐτῶν, ὡσαύτως ἢ τὰ ὀμμάτια. Φαρ-
 δέα τὰ ῥωθῶνια αὐτῶν τὸ σῶμα μέγα ἢ γλωσ-
 σα μαύρη καὶ ἵνα κἀθῆλαι ὀλόρθα. ④ ἐλά-
 ται αὐτῶν ἀποσκελωτοῖ. ἵνα μὴτε εἰσι σμικτοῖ,
 μὴτε σαυροτοῖ. κρείττονα δὲ ἱεράκια τὰ ἀβάσ-
 γικα ἢ τὰ μωραβηκῆ.

Περὶ τζουρακίων.

ΤΑ τζουράκια ὀφείλοισιν εἶναι κοντόψια, τε-
 τράγωνα, πλατυκέφαλα, φαρδυροθῶνα,
 μεγαλόμματα, φηλυλόγλωσσα. κρείττονα δὲ

Hh iij

τζουράκια τὰ μησνικιωπικὰ ἢ τὰ μεσιωλικά.

Περὶ Ἰξυπτερίων.

ΤΑ Ἰξυπτερία ὀφείλουσιν εἶναι κοντοπόδαρα. αἱ δυσωμία αὐτῶν πλατέαι. ὀ εὐάται αὐτῶν σENOI. πλὴν ἀποσκελωτοί· ἢ ἵνα καδέζων ὀλόρδοι. μαύρη ἢ γλῶσσα αὐτῶν. τὸ ψῆφιν λεπτόν. κρείττονα δὲ Ἰξυπτερία τὰ ἀπὸ τῆ διδυμοτόκου, ἢ τὰ μοραχειδιωτά.

Περὶ βλάβης ὀρνέου.

Η βλάβη τῶν ὀρνέων γίνεσθαι διὰ τρεῖς αἰτίας· διὰ πολυφαγίᾳ· διὰ ἀσπασείᾳ τῆ ἀραβάλματος· ἢ διὰ χολιῶ, ἢτοι κόπον. ἢ εἰ μὴ ἐνὶ ἀπὸ πολυφαγίας, ἢ ἀπὸ ἀσπασείας τῆ παραβάματος, ἔχει σημεῖα ταῦτα. τὸ ρίψιμον αὐτῶν ἐνὶ καθαρόν· τὰ ὀμμάτια αὐτοῦ ἐνὶ καλὰ· ἢ ὀρεξις αὐτοῦ ἐνὶ καλή. ἔχει δὲ διὰ τῆτο ἢ πλὴν θεραπείαν δὺκολον. πλὴν βαμβάκιον μετὰ οἴνου καλοῦ, ἢ βάλε ἐντὸς τῆ βαμβακίου σπυρακκὴν ξυλόκοκκον ἐν, καὶ χανιάσας τὸ ὀρνεον βάλε τὸ βαμβάκιν· ἢ μετὰ τὸ ρίψαι τὸ βαμβάκιν, παράβαλε αὐτὰ

ὀρνιθοπούλου ἡμῶν μέρϑ. εἰ δὲ ὅστι θερενός
 καιρός, δὸς αὐτῷ χελώνης μέλος σί. εἰ δὲ σὺν
 βλάβῃ ἀπὸ χολῆς, ἔχῃ σημεῖα ταῦτα. τὸ ρί-
 ψιμον αὐτῷ σὺν θολόν. τὰ ὄμματα αὐτῷ ἐνι
 χανισμένα, καὶ δακρύοισιν ὀρέγεται τὸ νερόν
 πολλά. ἐνι δὲ δυσίατον, διότι σὺν ἔ ἀνόρεκτον.
 ἔχῃ δὲ θεραπείαν ταύτῃ. κἀθισον αὐτὸ ἵνα πῆ
 νερόν, ἢ σῆποτε χανιάσον αὐτὸ ἢ βάλλε καί-
 τι, κομμάτια δύο· τὸ καθ' ἑκάστον ὅσον φά-
 βατος μέγεθος· ἔ πάλιν κἀθισον αὐτὸ εἰς τὸ νε-
 ρόν. καὶ εἰ μὴ τρώγῃ, δὸς αὐτῷ ὀρνιθοπουλίου
 σαρκῆ, ὅσον λεπτοκαρύου σὺς μέγεθος. εἰ δὲ
 οὐδὲν τρώγῃ, ἔψισον αὐτὸν ῥοφητόν, ἢ ἔσῳρον
 ϑ κρόκον αὐτοῦ, ἔ τείψας ἀκορον σῆοσον αὐ-
 τὸ μετὰ τῆς κρόκου τῆς αὐτοῦ· καὶ χανιάσας τὸ
 ὀρνεον, βάλλε αὐτὸ μετὰ τῆς δακτύλου σου, ἢ
 ἔσαι ἀνόρεκτον. ἢ μετὰ τὸ χωνεῦσαι τὸ αὐτὸν,
 παράβλε αὐτῷ ὀρνιθοπούλον, ἢ σπῖν(ϑ), ἢ
 τερογλίτιν, πλιῶ χωρὶς ἀποβολῆς, ἢ ὄσου,
 ἵνα παραβάλλῃς αὐτό.

Περὶ σωθλάσματος ἀπὸ ἐμπλασῆς, ἢτε τζα-
κίσματος ἢ σιθίσματος.

ΜΩμιϞ μετὰ κρέατος διδόμενον ὠφε-
λεῖ. βῶλον δρυμνίον λειώσας μετὰ ρο-
δοδάγματος πόπιζε. πέτραν ἀπὸ τῆς ἀγίας Ἰωάν-
νου τῆς δέπου μετὰ κρέατος δίδου.

Περὶ ἔξαρμίσματος.

ΚΑυσηρίδου ποίησον μετὰ λιγνοῦ, σιδήρου·
πλιῶ ἵνα ἔχῃς παντοῖου παροσχῶ ἵνα
μὴ καύσῃς νεῦρον.

Περὶ τζέρματος.

ΑΦιόνιον κοκκία τετὰ μετὰ κρέατος διδόμε-
νον ὠφελεῖ. θηριακὴν κοκκία τετὰ με-
τὰ κρέατος δός, καὶ μετὰ ταῦτα φλιβοτόμησον
αὐτὸ εἰς τὸ γνάτον.

Περὶ ἀποσῆματος.

ΓΑθρίνϞ ἄλας ὅσον φάβατος μέγεθος βά-
λε εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ μετὰ ὥραν ἱα-
νιῶ χανίασον πάλιν αὐτὸ καὶ βάλε καῖνιϞ
ἰσόποσον.

ισύποσον τῷ ἄλατος· ἔμψ ταῦτα δὲς αὐτῷ θη-
ελακὴν κοκκία τεῖα μετὰ κρέατος.

Περὶ κρυματισμοῦ.

ΟΤΑΝ κρυματισθῇ ὄρνεον διὰ τὸν πλεο-
νασμὸν τῆς χολῆς, ξερᾷ. ἔχθ δὲ θερα-
πείαν ταύτην. χελώνην ἄρβέλισσον, καὶ δὲς αὐ-
τῷ μψ σαχάριτος ὅσον μῆνη δύο.

Ὅταν οὐδὲν παχύνῃ ὄρνεον.

Σησαμύλαιον νεαρὸν, ἢ ἀμυγδαλέλαι (ω)
ώσαυτως νεαρὸν δὲς μετὰ κρέατος δις ἢ
καὶ τεῖς.

Περὶ ὄρνέου ὅταν ἢ ἀνὸρεκτον.

Τρίχας ἀλόγου τρίψον, καὶ ποιήσον αὐτὰς ὡ-
σπερ κέντυκλον, καὶ πάσον αὐτὸ κικωρίου
ρίζαν πεπεμμένην καλῶς, καὶ χανίασον τὸ ὄρ-
νεον, ἔ τῇ ἐπαύριον ἔσαι ὑγιές.

Περὶ κεφαλικοῦ.

ΤΟΥ κεφαλικοῦ σημεῖα ταῦτα. ὀκνοῦται ἢ
κεφαλῇ καὶ τὰ ὀμμάτια αὐτῷ. ἐνὶ δὲ αὐ-
τῷ εὐελαργήση, δυνάτον· εἰάν δὲ πρὸς λάβῃς αὐτὸ

* πνει ἴσως ἵνα θεραπεύσης. χρίσον τὰ κανθηρεὰ
τῶ ὀρνέου, ἢ βάλε θηρακὴν· εἶτα καῦσον αὐ-
τὸ εἰς Φ ἀντικέφαλον μὲτ' μεγάλης πορρο-
χῆς διὰ Φ μυελόν. ὡσαύτως ἵνα καῦσης αὐ-
τὸ ἢ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μέσον τῆν δύο ὀφ-
θαλμῶν.

Περὶ Φασιάσματος.

ΤΟΥ Φασιάσματος εἰσὶ γλῆν δύο. τὸ μὲν
αὐξήρον, τὸ δὲ ἐστ' ω ὑγρὸν. καὶ τῶ μὲν
ξηροῦ εἰσὶ σημεῖα ταῦτα. αἰοίγῃ ϵ σφαλίζει
τὸ σῶμα αὐτῶ συχνὰ διὰ πλὴν ξενοχωρίαν λι-
ῆχα. θεραπεύεται δὲ οὕτως. κρινέλαιον ἢ βλη-
σκοιπέλαιον, ἵνα ἀλείφῃς πλὴν κεφαλῆν αὐτῶ
μέχρι τελῶν ἡμερῶν· καὶ μὲτ' ταῦτα ἵνα σι-
φονίσῃς αὐτὸ διὰ τῆν ῥωθωνίων. τῶ δὲ ὑγρῶ,
σημεῖα ταῦτα. ἀναφυσῆ καὶ εὐβάλλῃ διὰ
τῆν ῥωθωνίων αὐτῶ ὑγρῶ. θεραπεύεται δὲ οὕ-
τως. λείωσον μὲτ' τῶ νεροῦ ἀγελισαφίδα, καὶ
ποιήσον τὸ νερὸν αὐτῆς ὡσαυτὸ γάλα· καὶ βάλε
εἰς τὰ ῥωθωνία τῶ ὀρνέου, καὶ κἀθισον αὐτὸ
εἰς πλὴν γλῆν, ἵνα ρίψῃ τὰ ὑγρῶ αὐτῶ· ἢ μετὰ
ταῦτα ποιήσον κωμηνίδην ἐπάνω τῆς κεφαλῆς.

αὐτῶν μέσον τῶν δύο ὀφθαλμῶν καὶ πλησίον τῶν
ῥωθωνίων αὐτῶν.

Περὶ ὀρνέου ὅταν ἔχη λίθον.

Σ Ημεῖα τῶν ἔχοντος λίθον εἰσὶ ταῦτα. τὸ ρί-
ψιμον αὐτῶν ἐνὶ βεβιασμένον καὶ κολλῶδες,
καὶ ὀλίγον διὰ πλεῖν ἐμφραξιν λιτὴ ἔχη. θερα-
πεύειαι δὲ οὕτως. βούτυρον ἀπασον μετὰ σα-
χάριτος χανιάσας τὸ ὀρνεον, βάλε εἰς τὸ σῶμα
αὐτῶν. ἢ παλιουρόκοκκα τρίψον, καὶ δὸς μετὰ
κρέατος. ἢ λαρδίου μέρϑ ποιήσας, ὡσπερ ὑ-
ποδετὸν βάλε τῆτο ὑποκάτω τῆς καταβάσεως
τῶ ὀρνέου. ἢ ἀγριαγκουρέας ρίζαν πελεκίσας
ποιήσον ὡσπερ ὑποδετὸν. Ἐ βάλε αὐτὸ εἰς πλεῖν
κατάβασιν ὡσαύτως τῶ ὀρνέου.

Περὶ πληγῆς ὀρνέου, ὅταν ἔχη μιτέαν ἢ ὄνυχια.

Κ Οχλον πουρκικόν, ἢ μυρσίνω πετειμμέ-
λω, ἢ θηριακὴν. εἰ δὲ οὐδὲν τούτων ἔχῃς
καὶ ἄλας Ἰπίδες εἰς πλεῖν πληγίω.

Περὶ καρφίου.

Σ Χίσον αὐτὸ μετὰ σιδήρου πεπευσμένον, καὶ
ἐὰν ἔχη πῶρον ἐβάλλε αὐτόν. καὶ βάλε

li ij

άλας, ἢ θηρακὴν· κὴ ποιήσον σακκουλίον κὴ γέ-
μισον αὐτὸ άλας, κὴ ἀσκάθηται τὸ ὄρνεον ἐπά-
νω τῆς σακκουλίου, ἐς τ' αὐτὸ γρήλαι ὑγίης.

Γερὲ ἐλμιγγῶν.

ΤΩΝ ἐλμιγγῶν εἰσι γρήν δύο· τὸ μὲν εὐ-
γένειαι εἰς τὰ εὐτέρα· Ἐ ἐνὶ μικρά τὰ ποι-
αῦτα ἐλμιγγία. τὸ δὲ ἕτερον γένειαι εἰς τὰ νε-
φροῖ, κὴ εἰς τὸ πνύμονα· καὶ ἐνὶ τὰ ποιαῦτα
ἐλμιγγία μεγάλα, ἢ ἕρου μακρὰ ὡσπερ τρί-
χες. κὴ τὰ μὲν γνόμωρα εἰς τὰ εὐτέρα ἔχουσι
σημεῖα τὰδε· ρίπτει αἷμα τὸ ὄρνεον· ψιρίζῃ πλεὺ
καλάβασιν αὐτῶ συχνά· τρώγῃ πολλά· κὴ χω-
νθεῖ σμύτομον· Φυσᾷ ὀλίγον. Θεραπεύει δὲ
δύκόλως· ἀλόλω μὲν κρέατος δὲς φαγεῖν τὸ ὄρ-
νεον· τῆ μὲν πρώτη ἡμέρα δὲς τὸ κρέας με-
τὰ τῆς ἀλόης ὅσον κοκκία τεῖα· τῆ δευτέρα μό-
νον τὸ κρέας ἀνθ' ἀλόης· τῆ δὲ τρίτη πάλιν
κρέας μετὰ ἀλόης κοκκίων τεῖων, καὶ Θερα-
πευθῆσεται. ἢ καὶ παρόειζον τρίψας δὲς μὲν
κρέατος. ἢ ὠοῦ τὸ φλοιὸν καύσας κὴ τρίψας
δὲς μετὰ κρέατος. ἢ ἐλμιγγόβοτανον ὡσαύτως
δὲς μετὰ κρέατος. Τὰ δὲ ἐλμιγγία τὰ γνό-

μυα εἰς τὰ νεφρὰ ἔ εἰς $\text{\textcircled{V}}$ πνθίμονα, ἀπρ,
 ὡς εἶπομεν, εἰσὶ μακρὰ ὡσπερ ζήχες, ἔχουσι
 σημεῖα ταῦτα. ὅταν κατὰ πετάση τὸ ὄρνεον, δαί-
 ρη πλεῖ κατὰ βασιν αὐτῶ. ρίπῃ δολὰ, ἔ ποτέ
 μιν κίτρινα, ποτέ δε ἡεραινα, ποτέ δε περ-
 σινα, ποτέ δε ἔ ὀλίγον αἶμα δολόν. τρώχ δὲ
 πλιῶ οὐ χωνθίει καλῶς οὔτε παχύνει. ἐνὶ δὲ
 δυσίατον. θεραπεύεται δὲ οὕτως. μάδισον τὰ
 νεφρὰ τῶ ὄρνέου ὑπὸ τῆς μαχάλης μέχει ἔ
 τῆς μέσης τῆ νεφρῶν. κὺ ποιήσον ἔμπλαστρ $\text{\textcircled{W}}$
 τριοδτον. τρίψον ἀλόλιω κὺ πήγανον, κὺ ζύμωσον
 αὐτὰ μετὰ ὄξοις. καὶ ἀλειψον αὐτὸ εἰς πανίον,
 ἔ δεῖς αὐτὸ εἰς $\text{\textcircled{V}}$ τόπον τῆ νεφρῶν $\text{\textcircled{V}}$ μα-
 διομκόν. κὺ ἀφ' οὗ ποιήσῃ κείμηρον τὸ ἔμπλα-
 στρον ἡμέρας ζεῖς, πάλιν ἀλλάξον αὐτὸ μέχει
 κὺ τελάρτης φορεῖς, ἔ ἴσως ἐκ τούτου ἵνα δι-
 ρη θεραπεΐαν.

Περὶ ὄρνέε, ὅταν οὐδὲν ρίπῃ τὰ πιερα αὐτῶ.

ΑΠΟ σπονδύλου αἴγρος αἰ λεγόμενα εἰ-
 λαΐα διδόμενα ὠφελούσιν. ἢ τῶ αὐτῶ
 ζῶου ἢ ποῖ αἴγρος $\text{\textcircled{V}}$ γαρ γαρεῶνα, ὁ κὺ σφα-
 γῆ λέγεται. εὐώσον μετὰ σαχάριτος ἔ κρέα-

Τος, κὶ δὲς ἵνα Φάγη τὸ ὄρνεον. ἢ τοῦ λεγομέ-
νοιο λαγογήροιο παράβαλε τῷ ὄρνέω.

Περὶ ὄρνέου, ὅταν θολανθῆ.

Χελώνης σαρκας παράβαλε, ἢ χοίρειου
κρέας ἢ βοϊκόν.

Περὶ ὄρνέου, ὅταν φθειράσῃ.

* * * * *

.....
.....
.....
.....

Ποῖαι σαρκες ὄρνέων βλαβεραί.

Τζυκνέα σαρκας, ἢ πελαργοῦ, ἢ γηταῦρου,
ἢ αἰθίας μὴ πολὺ παραβάλλῃς ὄρνέω.
βλαβεραὶ γάρ εἰσιν.

Εἰς μούταν ὄρνέα.

ΜΕΤΑ πρὸ ἀπόχυσιν τῆ φθειραίου, δὲς
αὐτὰ θηριακὴν κοκκία ὁ. κὶ πάλιν μὲθ'
ἡμέρας ἡ, δὲς αὐτὰ σκορδουλίε * αἶγνα ε. κὶ ας

διαβιβάση ἡμέρας ἡ'. Ἐ πάλιν δὲ αὐτῷ ἕτε-
ρα εἶ. καὶ εἰ μὴ αὐτὸ ἐνεργήσωσι, πλέον μὴδὲν
δώσῃ αὐτῷ. εἰ δὲ οὐδὲν αὐτὸ ἐνεργήσωσι δο-
θήτω πάλιν αὐτῷ ἕτερα εἶ. Ἐ εἴτα ἀσκάθηται
πλέον δὲ μὴ δώσῃ αὐτῷ. τὰ ὅλα δὲ σκουρ-
δούλια δοθήτωσαν αὐτῷ μὲν κρέατος ἡνωμύα.

OTIOPOLITON

Handwritten text in a historical script, likely Latin or Greek, arranged in several lines. The text is faint and difficult to decipher.

